

LOCAL TOURISM: PILLAR OF THE NATIONAL TOURISM SECTOR DEVELOPMENT

TURISMUL LOCAL – UN PILON AL DEZVOLTĂRII SECTORULUI TURISTIC NAȚIONAL

Alina SUSLENCO¹

Abstract

The representative aspects of the local tourism development in the Republic of Moldova were analysed in the paper. In this context, the legislation in the Republic of Moldova regulating the development of tourism sector as well as the tourism development strategy of the Republic of Moldova were studied. Furthermore, the dynamics of the tourist traffic in the Republic of Moldova was analysed in order to represent the situation in the Republic of Moldova with the intention of developing the local tourism. Besides, the practical elements of the local tourism development were analysed. The methodology used in this paper focused on the following methods: analysis, synthesis, induction, deduction, comparative analysis. In conclusion, it should be mentioned that the local tourism in the Republic of Moldova is a viable domain, in development that requires the consolidation of the efforts of the residents as well as of the state in the amplification of its development.

Key words: local tourism, tourism sector, Republic of Moldova

Turismul reprezintă un domeniu dinamic care urmează o evoluție vertiginoasă în ultimile două decenii. Odată cu intensificarea fluxurilor de călători din diferite state, turismul a urmat un traseu ascendent și o evoluție interesantă înregistrând o creștere importantă în ultimii ani.

În acest context, trebuie să remarcăm faptul că turismul reprezintă un domeniu care intensifică și stimulează dezvoltarea altor domenii precum: atrage investițiile, sporește atractivitatea țării, creează parteneriate, stimulează mediul concurențial, și în același context, trebuie să menționăm faptul că turismul reprezintă și un element important pentru dezvoltarea multor domenii din cadrul țării precum: alimentația publică, managementul investițional, reformarea sistemului unităților de cazare.

Dacă ar fi să trecem la turismul local atunci remarcăm faptul că turismul local în Republica Moldova reprezintă un domeniu vulnerabil, care ocupă un loc puțin semnificativ pentru dezvoltarea economiei naționale.

În baza cercetărilor trebuie să menționăm faptul că turismul reprezintă un domeniu complex care urmează pe parcursul anilor o evoluție vertiginoasă cristalizându-se noi orizonturi și forme de turism.

Astfel, trebuie să remarcăm faptul că turismul poate avea diferite tipuri precum:

a) *turismul intern (local)* – acea formă de turism care constă în deplasarea rezidenților în interiorul unei țări în scop turistic;

b) *turism internațional* – ansamblul de relații și fenomene care rezultă în deplasarea persoanelor într-o altă țară decât cea de origine. Acest tip de turism cuprinde:

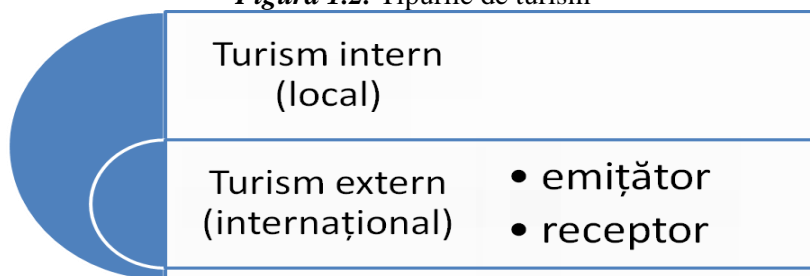
a) *turismul emițător* – deplasarea rezidenților unei țări în afara granițelor țării de origine în scop turistic cu o durată mai mare de 24 h.

b) *turismul receptor* – primirea de către țară a persoanelor străine cu scop turistic pe o durată mai mare de 24 h [12, p. 25].

Schematic, formele de turism sunt redate în figura 1.2.

¹ Lect. univ. dr., Universitatea de Stat „Alecu Russo”, Bălți, Republica Moldova, alina.suslenco@mail.ru

Figura 1.2. Tipurile de turism

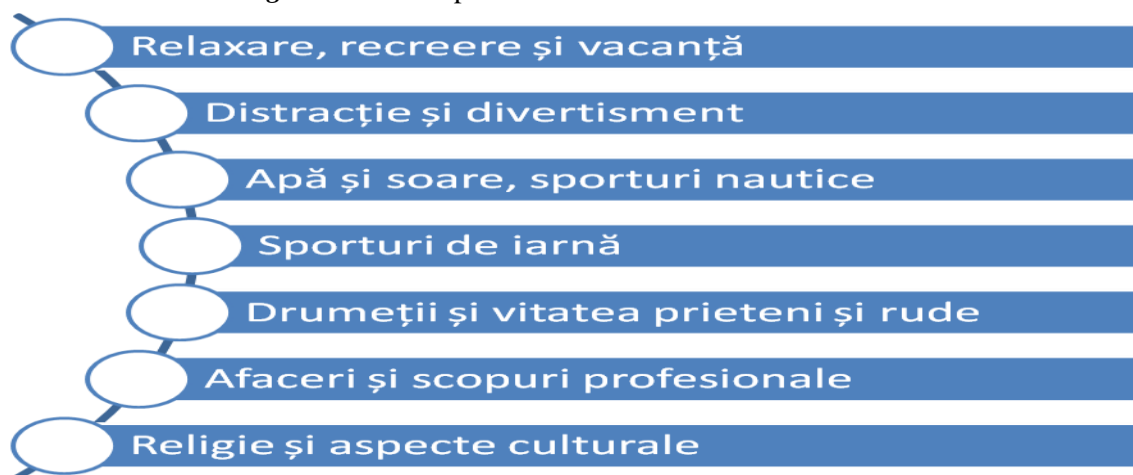
Sursa: Elaborat în baza Stănciulescu, G. [16, p. 57]

Astfel, *turismul local* reprezintă turismul practicat de către rezidenții unei țări în interiorul țării prin practicarea diferitor forme de turism care pot fi practicate în țară datorită specificului țării, reliefului și climei.

Turismul local este un turism care în ultimii ani se bucură de o atenție sporită din partea țărilor, atât a celor dezvoltate cât și a celor emergente, dat fiind faptul necesitatea de a stimula atractivitatea țării, investițiile în cadrul țării. De aceea, țările se străduie să atragă o atenție deosebită asupra dezvoltării turismului local prin încurajarea dezvoltării formelor de turism care pot contribui la dezvoltarea și consolidarea lui.

Potrivit datelor Organizației Mondiale a Turismului, și a cercetărilor întreprinse de către Bran, F., principalele motive care au contribuit la dezvoltarea turismului sunt redate schematic în cadrul figurii 1.3.

Figura 1.3. Principalele motive ale dezvoltării turismului

Sursa: Elaborat de către autor după datele OMT [21]

De asemenea, în acest context, trebuie să remarcăm faptul că printre motivele care au stat la baza practicării turismului au fost: relaxarea și dorința de a evada de la cotidian, divertismentul în perioade de vacanță, evadarea în sânul naturii, posibilitatea de a vizita rudele și de a face drumeții, oportunitatea de a vizita bisericile și mănăstirile.

Astfel, trebuie să conturăm faptul că odată cu dezvoltarea societății s-a dezvoltat și evidențiat și factorii care au contribuit la dezvoltarea turismului ca fenomen de masă, precum cei redați sintetic în cadrul tabelului 1.1.

Tabelul 1.1. Factorii care au contribuit la dezvoltarea turismului

Factori	Descriere
Nivelul de dezvoltare economico-socială	odată acoperite nevoile de bază, prin creșterea veniturilor, populația va căuta o alocare a lor, iar turismul poate să fie o opțiune.
Prețurile și tarifele	prețurile și tarifele sincronizate cu puterea de cumpărare a grupului-țintă pot să determine creșterea turismului.
Oferta turistică	fie că vorbim de resurse naturale sau antropice, o diversitate ridicată poate să constituie un factor mobilizator pentru turism.
Progresul tehnic	îmbunătățirea condițiilor de transport, reducerea timpului alocat călătoriei, reducerea costurilor autovehiculelor populației, îmbunătățirea experienței de călătorie, toți acești factori influențează turismul. Azi o călătorie cu trenul, chiar și pe unele rute poate să fie o experiență decentă, mai puțin obositoare, datorită dotărilor existente la nivel de vagoane de călători.
Mutațiile geografice	sporul demografic, creșterea duratei medii a vieții, constituie elemente de influență, la rândul lor.
Procesul de urbanizare	poate să determine nevoia de relaxare, de „înțoarcere” la natură.
Distribuția populației pe categorii sociale și profesionale	datorită distribuției s-au cînturat anumite forme de turism.
Timpul liber	prin creșterea timpului liber, parte din acesta se alocă turismului.
Siguranța și protecția mediului înconjurător	a contribuit la apariția anumitor forme de turism.
Numărul de membrii într-o familie	datorită măririi numărului membrilor familiilor a apărut nevoia de dezvoltare a turismului.
Politicile guvernamentale și facilitățile acordate de diverși operatori	aici se pot enumera programele formate de către guvernele lumii în vederea susținerii dezvoltării turismului.

Sursa: Elaborat de autor după OMT [21]

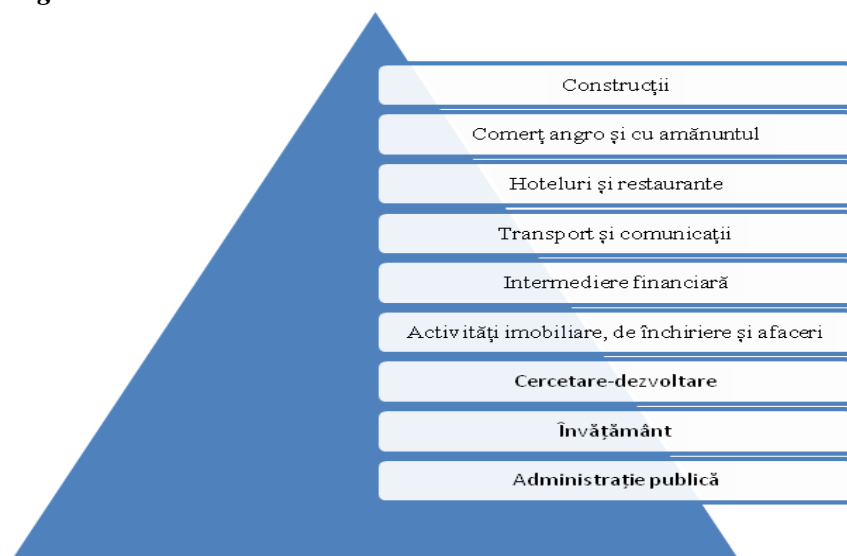
Dacă analizăm tabelul 1.1. putem observa faptul că factorii care contribuie la dezvoltarea turismului sunt diferiți printre care se remarcă nivelul de dezvoltare economico-socială, prețurile, oferta turistică, progresul tehnic, mutațiile geografice, politicile guvernamentale.

Trebuie să menționăm că un factor important care s-a cristalizat de-a lungul ultimilor ani a fost globalizarea care a modelat apariția formelor de turism.

Din analizele efectuate, trebuie să remarcăm faptul că activitatea turistică reunește componente aparținând unor ramuri foarte diferite de activitate, fiind abordate de către diferiți autori în cercetările lor, preintre care am putea anumea următoarele domenii evidențiate de către Bran, F. în lucrările lui.

Domeniile conexe sunt redate în figura 1.4.

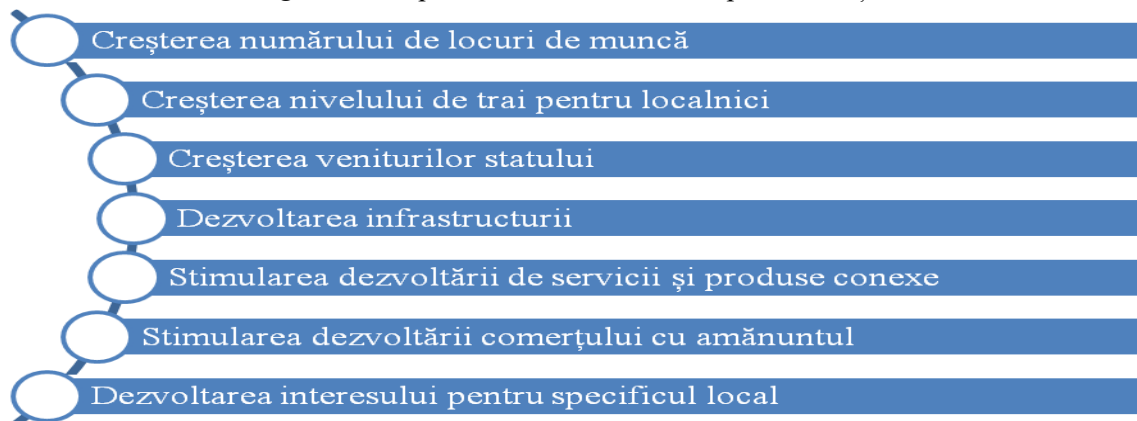
Figura 1.4. Domeniile conexe care contribuie la dezvoltarea turismului

Sursa: Adaptat de autor după Bran, F. [9, p. 91]

Turismul local are o serie de domenii conexe care se dezvoltă odată cu intensificarea dezvoltării lui. Astfel, trebuie să remarcăm, că odată cu dezvoltarea turismului local se dezvoltă și domeniul construcțiilor, domeniul unităților de cazare, domeniul alimentației publice, transporturile și comunicațiile, învățământul și altele. Astfel, turismul are un impact pozitiv asupra rezidenților prin intermediul activizării mai multor fenomene, precum cele redate în figura 1.5.

Figura 1.5. Aportul turismului local asupra rezidenților

Sursa: Elaborat de autor pe baza [7, p. 68]

În baza cercetării figurii 1.5, se poate observa faptul că turismul local influențează pozitiv asupra rezidenților și a stării generale a economiei contribuind la intensificarea dezvoltării mai multor domenii care contribuie la creșterea interesului localnicilor în valorificarea formelor de turism locale care pot fi valorificate în preajma localităților lor.

Am putea evidenția și un efect negativ al turismului asupra rezidenților, în contextul în care nu vor fi respectate prevederile și reglementările de valorificare a turismului în cadrul localității precum:

- c) poluarea aerului, solului din cadrul localității;
- d) creșterea traficului și a aglomerației în cadrul unei localități;
- e) reducerea accesului comunității la resursele locale sau degradarea lor;
- f) deteriorarea atracțiilor turistice locale existente;
- g) degradarea patrimoniului local al unei țări prin utilizarea incorectă a resurselor turistice existente;
- h) distrugerea modului de viață tradițional din cadrul localității;
- i) preluarea unor obiceiuri nefaste de către localnici de la turiștii din alte localități [19].

În vederea sporirii efectelor pozitive și a minimizării celor negative ar fi benefic de a aplica o planificare atentă a procesului turismului local, care poate fi demarat prin stabilirea unor obiective de dezvoltare, efectuarea de diferite cercetări care ar contura care sunt cele mai interesante obiective și care dintre ele necesită investiții, care ar evidenția unele planuri și elemente care urmează a fi dezvoltate.

Ar trebui să evidențiem și faptul că rezidenții au și ei o influență asupra dezvoltării turismului local. În tabelul 1.2.am sintetizat aspectele definitorii ale aportului rezidenților în dezvoltarea turismului local.

Tabelul 1.2. Aportul rezidenților la dezvoltarea turismului local

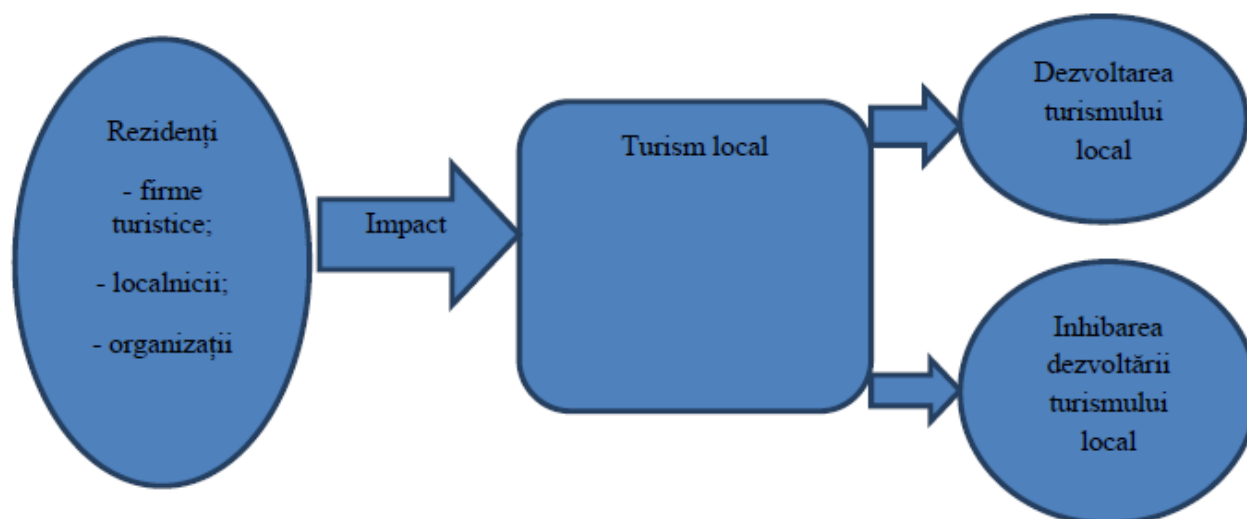
Impact pozitiv	Impact negativ
Formarea cererii turistice	Poluarea aerului și mediului
Configurarea ofertei turistice din cadrul localității	Practicarea incorectă a turismului local
Valorificarea obiectivelor turistice	Neglijarea unor forme de turism specific localității date
Dezvoltarea potențialului turistic din cadrul localității	Abandonarea obiectivelor turistice
Impulsionarea apariției unor noi forme de turism local	Nepracticarea turismului local
Modelarea dezvoltării turismului local prin implementarea de noi tendințe specific domeniului	Valorificarea greșită a potențialului turistic natural și antropoc

Sursa: Elaborat de autor

În baza datelor prezentate în cadrul tabelului 1.2. se poate observa faptul că rezidenții din cadrul unei localități, țări pot avea atât efecte pozitive asupra dezvoltării turismului local, adică contribuie la formarea cererii turistice, la modelarea ofertei turistice, la dezvoltarea potențialului turistic dar și un efect negativ precum poluarea mediului și neglijarea unor forme specifice de turism localității date.

Astfel, rezidenții prin intermediul impactului său modelează dezvoltarea turismului local. Schematic am redat acest impact prin intermediul figurii 1.6.

Figura 1.6. Impactul rezidenților în dezvoltarea turismului local

Sursa: Elaborat de autor pe baza [15]

În baza figurii 1.6. se poate observa faptul că rezidenții fie pot contribui la dezvoltarea turismului local fie invers la inhibarea dezvoltării anumitor forme de turism local. De aceea, trebuie aplicate planuri concrete de stimulare a implicării rezidenților în valorificarea și dezvoltarea turismului local.

Republica Moldova fiind o destinație turistică nedescoperită încă atât de turiștii străini cât și de către turiștii din Republica Moldova, necesită o atenție sporită din partea rezidenților în vederea sporirii interesului pentru descoperirea frumuseților din țară și valorificarea potențialului turistic național.

Din aceste considerente ar fi imperativă aplicarea măsurilor la nivel de țară de stimulare a atractivității turimului local din Moldova. Astfel, ar putea fi aplicate următoarele măsuri:

j) *crearea diferitor sărbători și festivaluri în anumite regiuni ale țării* – astfel, organizațiile și agențiile turistice trebuie să elaboreze trasee turistice în care să includă și aceste festivaluri care ar putea fi vizitate de către turiști. Pe lângă aceasta, turiștii ar putea vizita frumusețile peisajelor din Moldova.

k) *organizarea de excursii în vederea valorificării traseelor turistice naționale* – aici ar fi benefică implicarea organizațiilor și întreprinderilor, asociațiilor naționale care ar putea trimite cei mai buni angajați la finele lunii de muncă într-o excursie în care ar putea valorifica potențialul turistic național. Aici s-ar putea obține un efect multiplicator, atât angajații vor fi mulțumiți și motivați să muncească mai bine cât și angajatorii vor contribui la valorificarea potențialului turistic local.

l) *instensificarea circulației turistice prin intermediul organizării excursiilor pentru copii de la școli, licee, colegii, universități* – această măsură ar putea ajuta la descoperirea de către segmentul cel mai dinamic și atractiv pentru practicarea turismului și, anume tineretul, de a descoperi frumusețile plaiului natal.

m) *deschiderea de noi trasee turistice* – cele 20 de trasee turistice existente în Moldova nu sunt îndeajuns și nu satisfac totalmente cererea survenită din partea turiștilor care doresc să viziteze anumite locuri istorice, culturale, precum și vinării, festivaluri în același timp. Din aceste considerente, ar trebuie organizate noi trasee turistice în funcție de cerințele înnaintate de către turiști. Modelarea ofertei generate de către agențiile de turism este o necesitate stringentă pentru a încuraja dezvoltarea turismului local.

n) *aplicarea spoturilor publicitare* – astfel aplicând spoturile publicitare ar putea fi stimulată dezvoltarea și intensificarea circulației turistice de către turiștii naționali dar și de către cei străini.

o) *creșterea calității serviciilor turistice* – acest element este unul de bază care trebuie să fie în fruntea muncii tuturor organizațiilor care prestează servicii turistice. Bineînțeles, orice firmă intenționează să sporească calitatea serviciilor sale, aceasta fiind una dintre cele mai importante modalități de a deveni diferit de concurenți. A deveni diferit prin calitate înseamnă a oferi o calitate optimă, o calitate pe care clientul o așteaptă sau chiar una superioară. Consumatorii sunt mulțumiți dacă primesc ceea ce au nevoie, la momentul potrivit și în timp, după cum doresc. Aceste așteptări trebuie să fie percepute în permanență și cunoscute în profunzime, iar aprovizionarea trebuie adaptată la cel mai înalt nivel acestor așteptări.

Centrul Național de Perfecționare a Cadrelor din Industria Turismului oferă posibilitatea agenților economici din Industria Turismului, pregătirea cadrelor la modulele Administrarea Afacerilor în Turism, Managementul Serviciilor Turistice.

Realizarea acestui obiectiv impune elaborarea și oferirea unor programe de studii concepute special pentru agenții sectorului turistic. Implementarea experiențelor internaționale în instruirea și perfecționarea prestatorilor de servicii turistice poate să aducă rezultate durabile într-un termen foarte scurt, fapt necesar pentru crearea imaginii Republicii Moldova ca destinație în turismul internațional.

Posibile modalități de îmbunătățire a calității serviciilor turistice sunt:

- a) a organiza sistemul de training pentru formatorii din turism.
- b) a asigura parteneriatul în problemele pregătirii profesionale a angajaților din industria turismului la toate nivelurile sistemului de învățământ.
- c) a efectua specializarea învățământului turistic în instituțiile de învățământ superior pornind de la necesitățile și direcțiile de dezvoltare a industriei turismului.
- d) a promova produsele turistice naționale în sistemul învățământului turistic.
- e) a organiza pregătirea profesională a personalului turistic de "primă linie" în școlile polivalente profesionale, conform standardelor internaționale.
- f) a înființa o instituție specializată pentru pregătirea personalului hotelier.
- g) a adapta planurile și programele de învățământ la standardele internaționale prin colaborarea cu instituțiile de învățământ din străinătate.
- h) a ajusta procesul de training din turism și structurile de primire turistică la necesitățile industriei, prin:

▪ evaluarea necesităților de instruire și pregătire profesională pentru industria turismului din țară, atât la nivel operațional, cât și la cel de conducere;

- revizuirea tipurilor, standardelor și volumului instruirii și pregătirii profesionale existente în sectorul privat și cel public;
- elaborarea propunerilor privind întocmirea planurilor și programelor de învățământ pentru asigurarea unui training adecvat ce ar satisface necesitățile țării;
- încurajarea instituțiilor de training pentru ca acestea să accepte propuneri de colaborare.

Aplicând aceste măsuri, Republica Moldova ar putea deveni o destinație turistică atractivă pentru turiștii din Moldova cât și pentru cei externi. De aceea, considerăm imperativă elaborarea unei strategii de dezvoltare a turismului local pentru Republica Moldova până în anul 2022 care ar sintetiza măsuri concrete și organele concrete care răspund de implementarea lor. Obiectivele și măsurile din cadrul strategiei de dezvoltare a turismului local trebuie să fie centrate pe dezvoltarea și valorificarea turismului local din Republica Moldova.

În concluzie, în baza cercetărilor efectuate, turismul local reprezintă o tipologie specifică de turism care este practică de localnicii unei țări, localități în vederea valorificării obiectivelor turistice din cadrul localității date. Trebuie să remarcăm faptul că efectele turismului local asupra localnicilor și rezidenților localității sunt atât pozitive cât și uneori și negative precum și efectele localnicilor adică a rezidenților asupra dezvoltării turismului local deasemenea pot fi atât pozitive cât și negative. De aceea, trebuie aplicate planuri concrete de modelare a dezvoltării turismului local asupra rezidenților și a mării efectele pozitive ale acestui proces.

Bibliografie

1. Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova nr. 352 din 24.11.2006. In: Monitorul Oficial din 02.02.2007, nr. 14-17.
2. Hotărâre cu privire la aprobarea Normelor metodologice și criteriilor de clasificare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei. Nr. 643 din 27.05.2003. Publicat: 06.06.2003 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 99-103/68.
3. Albu, R.G. Managementul dezvoltării turistice durabile la nivel regional. Teorie și aplicații. Brașov: Infomarket, 2005.
4. Bacal, P.; Cocoș, I. Geografia turismului. Note de curs. Chișinău: ASEM, 2012.
5. Băltărețu, A., Neacșu, N., Neacșu, M. Economia Turismului: studii de caz, statistici, legislație – ediția a 2-a, rev. București, Editura Uranus, p. 296, 2008.
6. Bran, F., Marin, D., Simon, T. Economia turismului și mediul înconjurător. București, Editura Economică, p. 27, 1998.
7. Butnaru, G.-I. Managementul activităților de turism. Iași: Tehnopress, 2012.
8. Kulksar, E. Valorificarea potențialului turistic al regiunii de dezvoltare centru. Studiu de caz.
9. Niță, I.; Niță, C. Piața turistică a României. Realități. Mecanisme. Tendințe, ediția a doua. București: Economică, 2008.
10. Niță, V. Managementul serviciilor de cazare și catering. Iași, Tehnopress, 2004.
11. Niță, V.; Butnaru, G.-I. Gestiune hotelieră. Iași, Tehnopress, 2005.
12. Rotariu, I. Dezvoltarea destinației turistice. Note de curs. Sibiu: Alma Mater, 2008.
13. Stănciulescu, G. Managementul operațiunilor de turism – ediția a II-a, revăzută și adăugită. București, 2003, editura ALL BECK, p. 102.
14. Stănciulescu, G.; Micu, C. Economie și gestiune în turism. Probleme, proiecte și studii de caz. București: C.H. Beck, 2009.
15. Strategia de dezvoltare a turismului, 2020 [online]. Disponibil: https://www.google.com/search?q=zonele+turistice+din+rm&rlz=1C1NHXL_ruMD743MD743&oq=zonele+turistice+din+rm&aqs=chrome..69i57j0l2.4197j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8#q=strategia+de+dezvoltare+a+turismului (accesat 23.06.2018).
16. Zonele turistice din Republica Moldova [online]. Disponibil: <http://travelblog.md/attractii-turistice-din-republica-moldova/> (accesat 03.06.2018).

17. Biroul național de statistică a Republicii Moldova [online]. Disponibil: www.statistica.md (accesat 05.06.2018).
18. Organizația Mondială a Turismului [online]. Disponibil: <http://www2.unwto.org/en> (accesat 03.06.2018).
19. Moldova ca destinație turistică [online]. Disponibil: <http://agora.md/stiri/8945/moldova-%E2%80%93-de-la-cea-mai-neeexplorata-tara-din-europa-la-un-brand-turistic-milenar-si-vizibilitate-internationala> (accesat 05.06.2018).
20. Legea Republicii Moldova nr. 352 din 24.11.2006 privind organizarea și desfășurarea activităților turistice în Republica Moldova [online]. Disponibil: ex.justice.md/document_rom.php?id=0B88BC64:70678DCD (accesat 24.06.2018).
21. OG 58/1998 [online]. Disponibil: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htm?act_text?id=17193 (accesat 28.06.2018).